

Posudok na habilitačnú prácu Vnútorný model / Pluralita jazykov

Milana Hnata, akad. mal., ArtD.

Predložený habilitačný materiál Milana Hnata je usporiadaný do štyroch celkov. Prvé tri sú venované rôznym aspektom jeho tvorby – pomenoval ich vizuálnymi modelmi. Posledná štvrtá časť je sumarizáciou jeho pôsobenia ako umeleckého pedagóga. V prvom vizuálnom modeli, nazvanom *Biologické a antropologické formy (Groteska – Eschatológia – Parafráza)* predstavuje svoju figuratívnu tvorbu, založenú na grotesknej skratke, ktorá využíva motívy antropomorfnej aj zoomorfnej povahy získané metódou automatickej kresby ako prepisu psychického stavu. Tieto obrazy sa hybridne prelínajú s vizuálnymi citáciami z dejín umenia, ktoré sa počas kresebného záznamu myšlienok spontánne vynárajú. Vzývaniu komunikácie s nevedomím zodpovedá aj téma – odvoláva sa k eschatologickým víziám a predstavám. Získaný obrazový materiál niekedy následne aj post-produkuje v digitálnom prostredí prostredníctvom softvéru, ktorým deformáciou a hybridizáciou vytvára finálne diela.

Druhý vizuálny model nazval autor *Lens-based Art – Metafora a metamorfóza (Imaginárne – Metafyzické – Disparátne)* a pracuje v ňom s fotografiou ako post-mediálnou kategóriou umenia. Fotografický obraz ako „objektívny“ technický obraz ukazujúci skôr Walterom Benjaminom popísanú „druhú prírodu“ urbánnych exteriérov a interiérov je narušený rozličnými motívmi, ktoré predstavujú vnútorné obrazy a idey autora. Vzniká akási fantaskná zmes skutočného a surreálneho.

Tretí vizuálny model je nazvaný *Modely – Vzory – Štruktúry (Terra – Dot-Painting – Bojisko)*. Triády v názve napovedajú dosť o inštrumentálnom postupe pri tvorbe diela: naznačujú krúživý pohyb, labyrint či zacyklenie. Možno dokonca uvažovať o tom, či nepredstavuje tento model tvorby do dôsledku dovedený postup v prvom modeli. Charakterizuje ho napätie medzi zaplňaním formátu v horúčkovitom horror vacui a významovou prázdnotou prekrytou banálnou štruktúrou zmnožených prvkov. Cykly *Terra a Bojiská* sú v tomto zmysle ešte ďalej – sú vizuálnymi úvahami na variácie témy zániku a deštrukcie, chaosu a ohrozenia „v historickom a kozmickom kontexte.“

Štvrtá časť je venovaná koncepcii pedagogickej práce akademického maliara Milana Hnata, ArtD., ktorá je založená na snahe oboznámiť študentov s možnosťami tradičných médií

a spoznať ich potenciál. V neposlednom rade kladie dôraz na prehľbovanie citlivosti študentov voči námetov a médiám. V predložennom materiáli je prezentovaná aj ukážka práce študentov 1. ročníka na prípravke Katedry maľby FVU v Banskej Bystrici v klasických žánroch figúry a zátišia.

Ako oponentka habilitácie akademického maliara Milana Hnata, ArtD. vidím najväčší problém jeho programového zamerania a zvolených výtvarných riešení práve ako súvisiaci práve s nedostatočným využitím témy a potenciálu jej vypointovania. Na škodu veci zostávajú mnohé jeho realizácie na pol ceste. Napriek deklarovanému prieniku s aktuálnymi technologickými postupmi a záujmu o iracionálne motivácie (dnes také trendové) akoby uviazli v pasci variácií modernistických štruktúr – sietí, surrealistických metód a obraznosti, ktoré však často sklzávajú do osídel ilustrácie aj vo voľnej tvorbe. Precízne formulovaným koncepčným zámerom skôr zriedka zodpovedajú aj finálne výtvarné výstupy, ktorým často chýba jasný koncentrovaný výraz.

Napriek výhradám odporúčam udelenie vysokoškolského titulu „docent“ akademickému maliarovi Milanovi Hnatovi, Art.D.

Mgr. Lucia Gregorová Stach, PhD.